

Posudek diplomové práce

Vztah programu obnovy venkova a úspěšnosti obce

vypracoval: Alexandra Šimčíková

vedoucí práce: RNDr. Radim Perlín

Předložená diplomová práce se zabývá ne zcela běžným tématem. Autorka se pokouší v práci porovnávat úspěšnost obcí podle dvou diametrálně odlišných hledisek. Na jedné straně je úspěšnost chápána jako schopnost zajistit pro obce dotace a na druhé straně je úspěšnost chápána jako kvalita prostředí obce, vzhled veřejného prostranství, upravenost veřejných prostorů a pozitivní změny v demografických nebo jiných „tvrdých“ statistických charakteristikách. Dotační „úspěšnost“ autorka sleduje ve dlouhodobém pohledu a to na základě využití dotací primárně určených pro venkovské obce v rámci jednotlivých titulů Programu obnovy venkova a to na základě srovnání časových řad od roku 1998 – 2006. Vzhled venkovských obcí autorka hodnotí na základě zvolené škály ukazatelů a na základě fyzické přítomnosti v obci v rozmezí jednoho víkendu. Práce, která by se pokoušela srovnávat úspěšnost v čerpání dotací s rozvojovou úspěšností venkovských obcí, dosud neexistuje. Autorka se pokusila zhostit se tohoto úkolu na příkladu všech venkovských obcí v okrese Vsetín.

V úvodních částech práce definuje ve třech kapitolách teoretická východiska a přístupy k venkovskému prostoru a pozici venkovských obcí v systému osídlení, dále postavení samosprávy v Česku a ve třetí části i uplatňování Programu obnovy venkova/vesnice ve sledovaném období. V této části práce bych doporučil autorce zachovat si větší míru odstupu od jednotlivých diskutovaných tezí nebo se pokusit některé formulované teze jednotlivých autorů porovnat a zaujmout k nim kritické, tedy hodnotící stanovisko. Na základě formulovaných tezí pak autorka formuluje vlastní hypotézy jako východiska své práce. Jednotlivé hypotézy se opírají jak o dostupnou literaturu, tak i o konkrétní znalost fungování jednotlivých instrumentů podpory.

Za drobný nedostatek práce považuji především chybějící diskuze mechanismu hodnocení úspěšnosti. Autorka uvádí celkem šest skupin ukazatelů, které v každé obci hodnotila, ale již dále metodicky nerozvádí diskuzi nad možností kvalitativního nebo kvantitativního hodnocení jednotlivých skupin ukazatelů. Již jen diskuze nástrojů na hodnocení „úspěšnosti“ by sama o sobě byla velmi podnětná. Vlastní podrobné představení kritérií úspěšnosti a způsob jejich použití je však uveden v kapitole 5.

Vlastní jádro práce představuje 4. a 5. kapitola, kde autorka zpracovala hodnocení využití jednotlivých dotačních titulů v rámci Programu obnovy venkova v ČR v letech 1998 – 2006. Práce je sama o sobě značně náročná, protože představuje shromáždění a transformaci rozdílných datových zdrojů o poskytovaných dotacích.

Autorka metodicky správně postupuje od obecnějšího hodnocení POV jako celku, přes sledování rozdílů v uplatňování POV kraji až k vlastnímu hodnocení uplatnění programu v sledovaném okrese Vsetín. Při sledování úspěšnosti jsou hodnoceny jednotlivé obce především podle velikostní struktury obcí a dále podle typu žádostí v rámci jednotlivých dotačních titulů POV. Za pozornost stojí očekávané potvrzení naprosté převahy žádostí,

projektů i poskytnutých dotací na dotační tituly č. 1 a 4, tedy na objekty (domy) ve vlastnictví obce a dále na místní komunikace. Tyto dva tituly čerpaly více než 2/3 všech prostředků.

Pro zhodnocení výsledků práce je klíčová kapitola 5.4. Shrnutí, kde se autorka pokouší interpretovat dosažené výsledky práce. Za překvapivé (a pozitivní) zjištění je třeba považovat především negativní korelaci mezi úspěšností čerpání dotace a vzhledem obce. Znamená to tedy, že méně upravené obce dostaly více dotačních prostředků právě na údržbu a obnovu veřejných prostranství a fyzického vzhledu budov. Tento výsledek lze ale i interpretovat tak, že i když obce dostaly prostředky na obnovu svého fyzického vzhledu, výsledek, tedy zlepšení, se nedostavil. Bylo by účelné, aby se autorka zaměřila právě na podrobnější vysvětlení dosažených výsledků práce. Proto bych v této části autorce doporučil větší odvahu a snad i hloubku jednotlivých skupin hodnocení. Pozornost je účelné věnovat nejen prostému popisu dosažených výsledků, ale i pokusu o interpretaci a hledání hlubších souvislostí mezi jednotlivými dosaženými výsledky. To by však již byl námět na další a hlubší práci.

Při celkovém hodnocení je na místě otázka, jak by se změnilы dosažené výsledky, pokud by byly do hodnocení úspěšnosti podle čerpání dotací vztaženy i další dotační tituly, které mohly ve sledovaném období venkovské obce využívat.

Práci hodnotím jako velmi kvalitní pokus vyrovnat se s poněkud chaotickým a velmi málo sledovaným problémem úspěšnosti obcí a dotační politikou státu resp. krajů. Práce naznačila některé další možnosti zaměření POV i možnosti zpřesnění jednotlivých podmínek pro čerpání prostředků v rámci POV.

Diplomovou práci Alexandry Šimčíkové hodnotím stupněm výborně.

Radim Perlín
vedoucí práce

